Poznámky k vydání

openSUSE Leap je svobodný operační systém založený na Linuxu, který je určený jak pro váš osobní počítač, notebook, tak i pro server. Můžete v něm brouzdat na internetu, spravovat e-maily a fotky, pracovat v kanceláři, přehrávat filmy či hudbu a bavit se!

Přispěvatelé: Jakub Friedl, Marek Stopka a Jan Papež
Datum vydání: 2019-03-14, : 15.0.20190314.a215c14

Obsah

1 Instalace 2

2 Aktualizace systému 5

3 Změny v balíčkování 8

4 Ovladače a hardware 9

5 Pracovní plocha 10

6 Zabezpečení 15

7 Technické 17

8 Více informací a zpětná vazba 19

Poznámky k vydání procházejí neustálým vývojem. Nejnovější aktualizovanou verzi naleznete on-line na https://doc.opensuse.org/release-notes. Anglická verze je aktualizovaná podle potřeby. Přeložené verze mohou být dočasně nekompletní.

Pokud aktualizujete ze starší verze na toto vydání openSUSE Leapu, můžete si předchozí poznámky k vydání přečíst zde: http://en.opensuse.org/openSUSE:Release_Notes.

Informace o projektu jsou dostupné https://www.opensuse.org.

K nahlášení chyb v tomto vydání použijte openSUSE Bugzillu. Pro více informací vizte http://en.opensuse.org/Submitting_Bug_Reports.

Poslední novinky openSUSE Leap 15.0 najdete také na https://en.opensuse.org/Features_15.0.

1 Instalace

Tato sekce obsahuje poznámky ohledně instalace. Detailní informace ohledně postupu upgradu najdete v dokumentaci na https://doc.opensuse.org/documentation/leap/startup/html/book.opensuse.startup/part.basics.html.

Nezapomeňte přehlédnout také *4 – „Ovladače a hardware“*.

1.1 Použití atomických aktualizací s novou systémovou rolí *Transakční server*

Instalátor nyní podporuje novou systémovou roli *Transakční server*, která je výsledkem úsilí openSUSE Kubic. Tato systémová role obsahuje nový aktualizační systém, který aplikuje aktualizace atomicky (jako jednu operaci) a umožňuje snadno se vrátit v případě potřeby. Tyto funkce jsou založeny na nástrojích na správu balíčků, na které sa taktéž spoléhají všechny ostatní distribuce SUSE a openSUSE. To znamená, že drtivá většina balíčků RPM, které pracují s jinými systémovými rolemi openSUSE Leap 15.0, pracují i se systémovou rolí *Transakční server*.

Poznámka: Nekompatibilní balíčky

Některé balíčky upravují obsah souboru `/var` nebo `/srv` ve svých RPM `%post` skriptech. Tyto balíčky jsou nekompatibilní. Najdete-li takový balíček, nahlaste chybu.

Aby zajistil tyto funkce, spoléhá tento aktualizační systém na:

- **Snímky Btrfs.** Před započetím aktualizace systému je vytvořen nový Btrfs snímek kořenového souborového systému. Poté jsou všechny změny v aktualizaci nainstalovány do tohoto Btrfs snímku. Pro dokončení této aktualizace můžete poté restartovat systém do tohoto nového snímku.
  Pro návrat z této aktualizace jednoduše místo toho spusťte systém z předchozího snímku.

- **Kořenový souborový systém jen pro čtení.** Abyste předešli chybám s aktualizacemi a ztrátou dat kvůli aktualizacím, do kořenového souborového systému nesmí být proveden zápis. Proto je během běžného provozu kořenový souborový systém připojen jako „pouze pro čtení“.
  Aby toto nastavení fungovalo, je třeba provést dvě dodatečné změny do souborového systému: Povolit zápis v uživatelské konfigurace v `/etc`, tento adresář je automaticky nastaven tak, aby používal OverlayFS. `/var` je nyní zvláštní oddělený podsvazek, do nějž mohou zapisovat procesy.

Důležité: *Transakční server* vyžaduje alespoň 12 GB místa na disku

Systémová role *Transakční server* vyžaduje alespoň 12 GB místa na disku, aby bylo možné zřizovat snímky Btrfs.

Pro práci s transakčními aktualizacemi vždy pro správu softwaru používejte příkaz **`transactional-update`** místo nástrojů YaST a Zypper:

- Aktualizovat systém: **`transactional-update up`**
- Nainstalovat balíček: **`transactional-update pkg in`** *`NAZEV_BALICKU`*
- Odstranit balíček: **`transactional-update pkg rm`** *`NAZEV_BALICKU`*
- Pro návrat do posledního snímku, který je posledním v sadě změn ke kořenovému souborovému systému, ujistěte se, že váš systém je zaveden do předposledního snímku a spusťte: **`transactional-update rollback`**
  Volitelně, pokud se chcete vrátit ke konkrétnímu ID, přidejte na konec příkazu ID snímku.

Při používání této systémové role ve výchozím stavu systém provádí denní aktualizaci a restart v čase mezi 3:30 a 5:00. Obě tyto akce jsou založené na systemd a pokud je to potřeba, je možné je zakázat pomocí **`systemctl`**:

```
tux@linux >sudo systemctl disable --now transactional-update.timer rebootmgr.service
```

Další informace o transakčních aktualizacích viz články v blogu openSUSE Kubic https://kubic.opensuse.org/blog/2018-04-04-transactionalupdates/ a https://kubic.opensuse.org/blog/2018-04-20-transactionalupdates2/.

1.2 Instalace minimálního systému

Minimální instalace systému postrádá určitou funkcionalitu, která je často považována za samozřejmou:

- Neobsahuje softwarové rozhraní pro firewall. Můžete si dodatečně nainstalovat balíček `firewalld`.
- Neobsahuje YaST. Můžete si dodatečně nainstalovat vzorek `patterns-yast-yast2_basis`.

1.3 Instalace na pevných discích s kapacitou menší než 12 GB

Instalátor nabídne schéma diskových oddílů pouze pokud je k dispozici velikost pevného disku větší než 12 GB. Pokud si chcete sestavit například velmi malý obraz virtuálního stroje, použijte řízený nástroj pro dělení disku, abyste si mohli ručně vyladit parametry dělení disku.

1.4 UEFI—Unified Extensible Firmware Interface

Než nainstalujete openSUSE na systém, který je zaváděn pomocí UEFI (Unified Extensible Firmware Interface), důrazně doporučujeme zkontrolovat, zda nejsou u výrobce hardwaru k dispozici doporučené aktualizace firmwaru. Pokud ano, nainstalujte je. Je-li předinstalován systém Windows 8 nebo vyšší, je to silná indicie, že váš systém UEFI používá.

Pozadí: Některý firmware UEFI obsahuje chyby, které způsobují znefunkčnění je-li zapsáno do úložného prostoru UEFI příliš mnoho dat. Nikdo však ve skutečnosti neví, kolik je to „příliš mnoho“.

openSUSE snižuje riziko tím, že nezapisuje více než pouhé minimum potřebné pro zavedení OS. To minimum znamená sdělení firmwaru UEFI, kde se nachází zavaděč openSUSE. Upstreamové funkce jádra Linuxu, které používají úložný prostor UEFI pro ukládání informací o zavádění systému a jeho pádu (`pstore`) jsou ve výchozím stavu zakázané. Nicméně je však doporučeno nainstalovat veškeré aktualizace firmwaru, které výrobce doporučuje.

1.5 UEFI, GPT a oddíly MS-DOSu

Společně se specifikací EFI/UEFI se objevil nový styl dělení disků: GPT (GUID Partition Table). Je to nové schéma, které k identifikaci zařízení a typů diskových oddílů používá globálně unikátní identifikátory (128bitové hodnoty zobrazené jako 32 šestnáctkových číslic).

Navíc pak specifikace UEFI umožňuje užívání starších oddílů MBR (MS-DOS). Zavaděče Linuxu (ELILO nebo GRUB 2) zkoušejí automaticky vygenerovat GUID těchto starších oddílů a zapsat je do firmwaru. Takový GUID se může často měnit, což způsobuje přepis firmwaru. Přepis se skládá ze dvou různých operací: odstranění starého záznamu a vytvoření nového, který nahradí ten původní.

Moderní firmware má garbage collector, který sbírá smazané položky a uvolňuje paměť, která byla pro ně rezervována. Může se objevit problém, když chybný firmware tyto položky nesbírá a neuvolňuje. To může skončit nezaveditelným systémem.

Abyste se tomuto problému vyhnuli, zkonvertujte starší oddíly MBR na GPT.

1.6 Změna měřítka uživatelského rozhraní instalátoru na počítačích s obrazovkami s vysokým rozlišením (High-DPI)

Instalátor YaST ve výchozím stavu neprovádí úpravu měřítka pro obrazovky s vysokým rozlišením. Pokud máte počítač s obrazovkou High-DPI, můžete nastavit YaST tak, aby automaticky změnil měřítko uživatelského rozhraní. Přidejte do příkazové řádky zavaděče parametr `QT_AUTO_SCREEN_SCALE_FACTOR=1`.

2 Aktualizace systému

Tato sekce obsahuje poznámky k povyšování systému. Podrobné instrukce jak postupovat při povýšení najdete v dokumentaci na https://doc.opensuse.org/documentation/leap/startup/html/book.opensuse.startup/cha.update.osuse.html.

Nezapomeňte přehlédnout také *4 – „Ovladače a hardware“*.

Zkontrolujte ještě *3 – „Změny v balíčkování“*.

2.1 Zvýšení verze systému z openSUSE Leap 42.3

2.1.1 Ponižování balíčků během povýšení systému

Informace RPM balíčků dodaných v openSUSE Leap 15.0 obsahují přidaný řetězec verze openSUSE Leapu. Z tohoto důvodu balíčky, které obsahují stejnou verzi softwaru z upstreamu dodané již v openSUSE Leap 42.3, budou označeny jako ponižované, ačkoliv ve skutečnosti obsahují stejný software, který je zkompilovaný pro novější operační systém.

2.1.2 `cryptconfig` je odstraněn

Předchozí verze openSUSE Leapu podporovaly individuální šifrování domovských adresářů pomocí `cryptconfig` u. Tato funkce a balíček `cryptconfig` již v openSUSE Leap 15.0 nejsou k dispozici.

Pro šifrování uživatelských dat na openSUSE Leapu 15.0 zašifrujte buď celý oddíl nebo svazek, který obsahuje domovské adresáře.

Tip: Rozšifrujte před povýšením

Před upgradem z openSUSE Leap42.3 Vám radíme dešifrovat zašifrované domovské adresáře. Přestože v openSUSE Leap 15.0 lze zašifrované domovské adresáře ještě používat (protože použitá technologie `pam_mount` je stále dostupná), v budoucnosti už nemusí možnost snadného upgradu existovat.

Neexistuje ani způsob, jak jednotlivě zašifrovat domovské adresáře uživatelů přidaných po upgradu na openSUSE Leap 15.0.

2.1.3 Postfix Admin používá zpětně nekompatibilní rozvržení adresářů

Počínaje verzí 3.2, která je součástí openSUSE Leap 15.0, Postfix Admin (balíček `postfixadmin`) používá nové zpětně nekompatibilní rozvržení adresářů:

- Konfigurační soubory se přesunuly do `/etc/postfixadmin`.
- PHP kód se přesunul do `/usr/share/postfixadmin`.
- Vyrovnávací paměť Smarty se přesunula do `/var/cache/postfixadmin`.

Postfix Admin již nadále nečte konfigurační soubory z jejich předchozího umístění a konfigurace není automaticky zmigrována. Proto je potřeba, abyste ručně zmigrovali následující položky:

- Přesuňte _ z `/srv/www/htdocs/postfixadmin` do `/etc/postfixadmin`.
- Pokud jste provedli úpravy v `config.inc.php`, ideálně slučte tyto změny do `/etc/postfixadmin/config.local.php`. Soubor `config.inc.php` nedoporučujeme upravovat.
- V konfiguraci Apache přidejte nebo povolte alias `/postfixadmin`:
  - Aby byl tento alias dostupný na všech virtuálních hostech, spusťte:

    ```
    tux@linux > sudo a2enflag POSTFIXADMIN && rcapache2 restart
    ```

  - Abyste alias zpřístupnili pouze na určitém virtuálním hostu, přidejte alias do konfigurace daného virtuálního hosta.

2.1.4 Offline povýšení selže pokud jsou šifrované disky mapovány podle názvu

Použitím funkce offline povýšení z instalačního média na počítači se zašifrovaným datovým oddílem, jako je `/home`, může při výběru předchozí instalace spadnout instalátor YaST.

Toto se stává, když je ve souboru `/etc/fstab` zapsán šifrovaný diskový oddíl pomocí mapovacího názvu zařízení, jako je např. `/dev/mapper/cr_home`. V instalačním prostředí nemůže YaST tuto cestu asociovat s automaticky detekovaným svazkem.

Abyste mohli použít funkcionalitu offline povýšení systému, ještě zahájením povýšení změňte v souboru `/etc/fstab` názvy zařízení na identifikátory zařízení UUID. Pro zjištění správných UUID zařízení použijte následující příkaz:

```
tux@linux > blkid | grep "DEVICE_MAPPER_NAME"
```

Výstup tohoto příkazu bude mít v uvozovkách uvedený identifikátor UUID následující po řetězci `UUID=`.

2.1.5 GPG má nový formát databáze klíčů

openSUSE Leap 42.3 byl vydán s GPG 2.0, zatímco openSUSE Leap 15.0 zahrnuje GPG 2.2. Mezi těmito verzemi GPG byl uveden nový formát databáze klíčů. GPG 2.2 automaticky povýší vaši klíčenku na nový formát. Avšak takto povýšená klíčenka již poté nelze použít staršími verzemi GPG.

Pokud si chcete ponechat k dispozici starší verzi databáze klíčů, zazálohujte si adresář `~/.gnupg` před tím, než spustíte povýšení systému na openSUSE Leap 15.0.

2.1.6 `ntpd` byl nahrazen Chrony

Služba synchronizace se serverem času `ntpd` byla nahrazena modernější službou Chrony.

To znamená, že soubory AutoYaST se sekcí `ntp_client` je třeba aktualizovat novým formátem této sekce. Další informace o novém formátu AutoYaST `ntp_client` viz https://doc.opensuse.org/projects/autoyast/#Configuration.Network.Ntp.

Pro synchronizaci času v intervalech nastaví YaST konfigurační soubor pro cron. Od openSUSE Leap 15.0 je příslušný konfigurační soubor vlastněn balíčkem `yast2-ntp-client` (předtím žádným balíčkem). Konfigurační soubor byl přejmenován z `novell.ntp-synchronization` na `suse-ntp_synchronization`, aby byl konzistentní s jinými konfiguračními soubory pro cron. Aktualizace z předchozích verzí openSUSE Leap se provádějí automaticky: je-li nalezen soubor se starým jménem, je přejmenován a odkazy z něj na `ntpd` se nahradí odkazy `chrony`.

3 Změny v balíčkování

3.1 Zastaralé balíčky

Zastaralé balíčky jsou stále posílány jako součást distribuce, ale v další verzi openSUSE Leap se plánuje jejich odstranění. Balíčky existují jako pomoc migrace, ale jejich používání se nedoporučuje a už nemusejí dostávat opravy.

Pro kontrolu, zda instalované balíčky už nejsou udržovány: Zajistěte, aby byl instalován `lifecycle-data-openSUSE`, pak použijte příkaz:

```
tux@linux > zypper lifecycle
```

3.2 Odstraněné balíčky

Odstraněné balíčky, které již nadále nejsou součástí distribuce.

- `cryptconfig`: Již nebyl udržován. Místo něj použijte šifrování diskového oddílu. Pro více informací vizte *2.1.2 – „`cryptconfig` je odstraněn“*.
- `SuSEfirewall2`: Byl nahrazen balíčkem `firewalld`. Pro informace o migraci na `firewalld` vizte https://en.opensuse.org/Firewalld a https://doc.opensuse.org/documentation/leap/security/html/book.security/cha.security.firewall.html#sec.security.firewall.firewalld.
- `php7-imap`: Volitelné rozšíření IMAP PHP již není dodáváno, protože referenční implementace UW IMAP už není udržována.

4 Ovladače a hardware

4.1 Zamrzání na strojích s GPU Nvidia a hybridních grafických kartách

S jádrem dodaném v openSUSE Leapu 15.0 GM se může ovladač Nouveau pro grafické karty Nvidia zaseknout při restartu, vypnutí nebo za běhu při akcích správy napájení. Tato chyba primárně nastává na systémech s hybridními grafickými kartami, jako jsou notebooky obsahující integrované grafické karty Intel a oddělené grafické karty Nvidia.

Tato chyba bude opravena v údržbové aktualizaci jádra. Avšak vzhledem k tomu, že instalační obraz nedostává aktualizace, může se tato závada objevit během instalace nebo během prvního spuštění dokonce i poté, co byla tato aktualizace vydána. V takovém případě lze dočasně tuto chybu obejít spuštěním systému s volbou zavaděče `nouveau.modeset=0`. Po instalaci aktualizovaného jádra s opravou této chyby je možné tuto volbu opět odstranit.

4.2 KDE na Waylandu není podporováno s proprietárním ovladačem Nvidia

KDE Plasma na sezení Wayland není podporováno s proprietárním ovladačem Nvidia. Pokud používáte KDE a proprietární ovladač Nvidia, zůstaňte u sezení X.

5 Pracovní plocha

Tato sekce uvádí změny a problémy v openSUSE Leap 15.0.

5.1 Není výchozí kombinace kláves

V předchozích verzích openSUSE umožňovala složená kombimace kláves zápis znaků, které nebyly uvedeny na příslušné klávesnici. Například k zapsání „å“ šlo stisknout a podržet Shift–Right Ctrl a pak dvakrát stisknout a.

V openSUSE Leap 15.0 již není předdefinovaná kombinace klávesy Compose, protože Shift–pravý Ctrl již nefunguje podle očekávání.

- K definici uživatelské kombinace kláves platné pro celý systém použijte soubor `/etc/X11/Xmodmap` a najděte v něm řádky:

  ```
  [...]
  !! Third example: Change right Control key to Compose key.
    (Třetí příklad: Změna pravé klávesy Control na klávesu složené kombinace.)
  !! To do Compose Character, press this key and afterwards two
    (Pro vytvoření kombinace stiskněte tuto klávesu a pak dva znaky)
  !! characters (e.g. 'a' and '^' to get 342).
    (například pro 342 'a' a '^')
  !remove  Control  = Control_R
  !keysym Control_R = Multi_key
  !add     Control  = Control_R
  [...]
  ```

  Pro odkomentování kódu příkladu odstraňte znaky `!` na začátcích řádků. Pozor: nastavení ze souboru `Xmodmap` bude přepsáno, když použijete **`setxkbmap`**.

- Pro definice uživatelských kombinací kláves použijte konfigurační nástroj klávesnice svého PC nebo nástroj příkazového řádku **`setxkbmap`**:

  ```
  tux@linux > setxkbmap [...] -option compose:COMPOSE_KEY
  ```

Na proměnnou *COMPOSE_KEY*, použijte svůj preferovaný znak, například `ralt` (pravý Alt / AltGr), `lwin` (levý Windows), `rwin` (pravý Windows), `menu`, `rctl` (pravý Ctrl) nebo `caps` (uzamykač).

- Případně použijte vstupní metodu IBus umožňující zapsání potřebných znaků bez použití předřadné klávesy.

5.2 Použijte příkaz **update-alternatives** pro nastavení správce přihlášení a sezení pracovní plochy

V minulosti jste mohli pro nastavení správce přihlášení a sezení pracovní plochy použít soubor `/etc/sysconfig` nebo modul YaSTu *Editor /etc/sysconfig*. Počínaje openSUSE Leap 15.0 nejsou tyto hodnoty definovány pomocí `/etc/sysconfig`, ale systémem alternativ.

Pro změnu výchozích hodnot použijte tyto alternativy:

- Správce přihlášení: `default-displaymanager`
- Sezení Wayland: `default-waylandsession.desktop`
- Sezení pracovní plochy X: `default-xsession.desktop`

Například pro kontrolu hodnoty `default-displaymanager` použijte:

```
tux@linux > sudo update-alternatives --display default-displaymanager
```

Pro přepnutí `default-displaymanager` na **`xdm`** použijte:

```
tux@linux > sudo update-alternatives --set default-displaymanager \
  /usr/lib/X11/displaymanagers/xdm
```

Pro správu alternativ v grafickém režimu je možné použít modul YaSTu *Alternativy*, který si nainstalujete z balíčku `yast2-alternatives`.

5.3 Zámek obrazovky není dostupný používáte-li GNOME Shell, ale ne GDM

Při použití GNOME Shell dohromady se správcem přihlášení jiným, než GDM, jako je SDDM nebo LightDM, obrazovka nebude prázdná nebo zamknutá. Navíc není možné přepnout uživatele bez odhlášení.

Abyste mohli zamykat obrazovku z GNOME Shellu, zapnětě GDM jako váš správce přihlášení:

1. Ujistěte se, že balíček `gdm` je nainstalován.
2. Nastavení GDM jako správce obrazovky:

```
tux@linux > sudo update-alternatives --set default-displaymanager \
  /usr/lib/X11/displaymanagers/gdm
```

3. Restartujte.

5.4 Změna měřítka uživatelského rozhraní SDDM na počítačích s obrazovkami s vysokým rozlišením

Výchozí správce přihlášení pro KDE, SDDM, ve výchozím nastavení nemění velikost uživatelského rozhraní na obrazovkách s vysokým rozlišením. Pokud máte počítač s obrazovkou High-DPI, můžete nastavit SDDM tak, aby pro tyto obrazovky změnil velikost uživatelského rozhraní automaticky pomocí konfiguračního souboru `/etc/sddm.conf`:

```
[X11]
EnableHiDPI=true
ServerArguments=-nolisten tcp -dpi HODNOTA_DPI
```

Nahraďte *`HODNOTA_DPI`* odpovídající hodnotou DPI, jako například `192`. Pro lepší výsledky zvětšení použijte hodnoty DPI, které jsou násobky výchozích 96 DPI.

5.5 Změna velikosti uživatelského rozhraní YaSTu na počítačích s obrazovkami s vysokým rozlišením

YaST ve výchozím nastavení neupravuje zvětšení svého uživatelského rozhraní pro obrazovky s vysokým rozlišením. Pokud máte počítač s obrazovkou High-DPI, můžete nastavit YaST tak, aby změnil velikost uživatelského rozhraní automaticky pro danou obrazovku. Abyste tak učinili, nastavte proměnnou prostředí `QT_AUTO_SCREEN_SCALE_FACTOR=1`.

5.6 V aplikacích Qt v nastaveních, kde jsou monitory jak s vysokým, tak běžným DPI, používám automatické škálování

Qt podporuje automatické škálování na monitor na X. Pro vypočítání velikosti písma pro primární monitor používá hodnotu DPI virtuální obrazovky X. Ve výchozím nastavení je tato hodnota 96 DPI. Použije se relativní DPI primárního monitoru k odvození DPI řezu písma pro všechny ostatní monitory.

Dva široce užívané monitory nepodléhají této funkci Qt a proto se tato poznámka na ně nevztahuje:

- GNOME nastaví `Xft.dpi` na konfigurovaný násobek 96 DPI.
- KDE Plasma vypíná automatické škálování Qt a používá ruční konfiguraci škálování.

Na jiných desktopech může toto chování Qt vést k nežádoucim situacím, např: Má-li primární displej vysoké DPI ($>= 144$ DPI), pak řezy písma v aplikacích Qt, které vyžadují přizpůsobení rozměrů, například VLC, jsou efektivne zmenšeny na polovinu požadované velikosti na všech monitoroch. Aplikace, které nevyžadují škálování, například YaST (s výchozími nastaveními), používají stejnou hodnotu DPI na všech monitorech. Proto budou na monitoru s vysokým DPI vypadat okna takových aplikací menší.

Tento problém lze obejít jedním z těchto způsobů:

- Jako primární použijte monitor s obvyklou hodnotou DPI. Aplikace vyžadující škálování budou pak na monitoru s vysokým DPI vypadat adekvátně.
- Nastavte příslušný řez písma (font) DPI `Xft.dpi`. Toho dosáhnete buď konfiguračním programem své plochy, nebo spuštěním tohoto příkazu po každém přihlášení:

  ```
  tux@linux > echo Xft.dpi:HODNOTA_DPI | xrdb -nocpp -merge
  ```

  Nahraďte údaj *`HODNOTA_DPI`* příslušnou hodnotou DPI hlavního monitoru.

5.7 Sdílení obrazovek nefunguje ve Firefoxu a Chromiu na Waylandu

Normálně umožňují Firefox a Chromium webovým nástrojům, např. aplikacím videokonferencí, sdílet celou obrazovku nebo okna jednotlivých aplikací. Tato funkčnost není dosud uvedenými prohlížeči podporována, když pracují pod relací Weyland.

Abyste mohli sdílet svou obrazovku ve Firefoxu či Chromiu, použijte X-relaci.

5.8 Prehrávání mediálních souborů MP3

Kodeky pro přehrávání mediálních souborů MP3 jsou dodávány jako součást standardního repozitáře.

Chcete-li tento dekodér použiť v aplikacích a frameworcích založených na gstreameru, ako jsou Rhythmbox nebo Totem, nainstalujte balíček `gstreamer-plugins-ugly`.

5.9 Pro písmo Type-1 v LibreOffice není podpora

LibreOffice 5.3 a vyšší nepodporuje starší písma Type-1 (přípony souborů `.afm` a `.pfb`). Většina uživatelů by tím neměla být ovlivněna, neboť jsou k dispozici aktuální písma buď ve formátu TrueType (`.ttf`) nebo ve formátech OpenType (`.otf`).

Jste-li tím ovlivněni, převeďte písma Type-1 na podporovaný formát (například TrueType) a potom použijte převedená písma. Konverze je možná aplikací FontForge (balíček `fontforge`), součást systému openSUSE. Informace o skriptech na tyto konverze najdete na https://fontforge.github.io/en-US/documentation/scripting/.

5.10 Změny vykreslování pro řez písma FreeType

Řez FreeType 2.6.4 má nový výchozí nápovědní interpret (verze 38), který je vhodnější pro některé operační systémy, ale v jiných může vypadat „méně ostře“. Předchozí vzhled a chování FreeType obnovíte nastavením této proměnné prostředí na libovolné úrovni (systémové, uživatelské, programové) dle Vaší volby:

```
FREETYPE_PROPERTIES="truetype:interpreter-version=35"
```

5.11 Povolení integrace prohlížeče KDE Plasma

Integrace prohlížeče Plasma pro Firefox a Chromium/Chrome umožňuje sledování multimédií a stahovaní pomocí systémových nástrojů KDE, a také rychlý přístup k záložkám z lišty *Spustit příkaz* plochy KDE Plasma.

Integrace prohlížeče se skládá ze dvou částí, které musí spolupracovat:

- Část náležející k programům plochy; instaluje se systémovým balíčkem `plasma-browser-integration`.
- Část, kterou je nutno instalovat ze sortimentu doplňků prohlížeče:
  - Pro Firefox: https://addons.mozilla.org/firefox/addon/plasma-integration/
  - Pro Chromium či Chrome: https://chrome.google.com/webstore/detail/plasma-integration/cimiefiiaegbelhefglklhhakcgmhkai

Pozor, tato funkce je oficiálně ve stadiu vývoje a openSUSE Leap 15.0 se dodává s její předběžnou verzí.

5.12 Načítání `psgml` modulu Emacsu

Z důvodů konfliktů modulů Emacsu z výchozí instalace, openSUSE Leap 15.0 již déle nemůže automaticky načítat modul `psgml`. Pro více informací vizte soubor `README` z balíčku `psgm`.

6 Zabezpečení

Tato část uvádí změny funkcí zabezpečení v openSUSE Leap 15.0.

6.1 GPG již nepodporuje klíče GPG V3, a proto jsou v příkazu **`rpm`** Zypperu výstrahy

openSUSE Leap 42.3 byl dodáván s GPG 2.0, kdežto openSUSE Leap 15.0 obsahuje GPG 2.2. Mezi těmito verzemi GPG byla odstraněna podpora klíčů GPG V3. Obsahuje-li databáze klíčů Vašeho systému stále klíče GPG V3, můžete při provádění příkazů Zypperu či **`rpm`** dostat varování, protože tyto příkazy kontrolují integritu databáze balíčků. Tato varování mají tvar `výstraha: Nepodporovaná verze klíče: V3`.

Obvykle tyto výstrahy nevadí, protože tyto klíče mohly být použity v úložištích, která už nejsou v systému povolena, nebo která už mají k dispozici aktualizace klíčů. Jsou-li však tyto klíče stále používány v úložišti původního vývoje, musí být nahrazeny co nejdříve:

- Nástroje správy balíčků v openSUSE Leap 15.0 už je nemohou používat k ověřování integrity balíčků.
- Ani klíče samotné nejsou bezpečné. Proto už nemůže být výsledek takové kontroly důvěryhodný, i když starší nástroje správy balíčků použijí tyto klíče k ověření integrity balíčků.

Chcete-li takové klíče odstranit, proveďte:

1. Příkaz `rpm` s podrobným výstupem, který zkontrolujte:

   ```
   tux@linux > rpm -vv -qf /etc
   ufdio: 1 reads, 18883 total bytes in 0.000006 secs
   [...]
   D: read h# 168 Header sanity check: OK
   [D: čteno h# 168 Kontrola záhlaví: OK]
   warning: Unsupported version of key: V3
   [výstraha: Nepodporovaná verze klíče: V3]
   [...]
   ```

   V tomto příkladu je záhlaví 168 sdruženo se zastaralým klíčem - hned za zprávou o kontrole tohoto záhlaví se vypíše varování.

2. Najděte číslo klíče sdruženého se záhlavím:

   ```
   tux@linux > rpm -q --querybynumber ZÁHLAVÍ
   ```

   Nahraďte *`ZÁHLAVÍ`* číslem požadovaného záhlaví. V tomto příkladu to bude `168`. Příkaz oznámí identifikátor klíče, začínající `gpg-pubkey-`.

3. Použijte získaný id. klíče (*`ID_KLÍČE`*) ke zjištění dalších údajů o klíči:

   ```
   tux@linux > rpm -qi ID_KLÍČE
   ```

4. Odstraňte klíč ze systému:

   ```
   tux@linux > sudo rpm -e ID_KLÍČE
   ```

5. Budou-li se ještě vypisovat varování při dalším použití nástrojů správy balíčků, opakujte předchozí postup.

6.2 `systemctl stop apparmor` Nefunguje

V příkazu **`systemctl`** bylo dříve možno zaměnit účinek velmi podobně nazvaných podpříkazů `reload` a `restart` na AppArmor:

- **`systemctl reload apparmor`** správně znovu zavede všechny profily pro AppArmor. (To je stále doporučený způsob znovuzavedení profilů AppArmor.)
- **`systemctl restart apparmor`** zastavil AppArmor, takže uvolnil všechny profily AppArmor a pak restartoval, což ponechalo všechny existující procesy nepřipoutané (nekonfinované). Znovu připoutané pak byly jen nově spuštěné procesy.

`systemd` bohužel ve formátu souboru své jednotky nenabízí řešení problémů vyvolaných scénářem `restart`.

Počínaje AppArmor verzí 2.12 nebude příkaz **`systemctl stop apparmor`** fungovat. V důsledku toho pak nyní příkaz **`systemctl restart apparmor`** nyní korektně znovuzavede profily AppArmor.

Pro uvolnění všech profilů AppArmor použijte nový příkaz **`aa-teardown`**, který přebírá předchozí chování příkazu **`systemctl stop apparmor`**.

For more information, see https://bugzilla.opensuse.org/show_bug.cgi?id=996520 and https://bugzilla.opensuse.org/show_bug.cgi?id=853019.

7 Technické

7.1 Aktualizované rozložení podsvazku Btrfs

openSUSE Leap 15.0 zavádí nový výchozí rozvrh podsvazku Btrfs sloužící k:

- zjednodušení snímků stavu a obnov
- zábraně náhodné ztráty dat
- lepší výkonnosti databází a zobrazení virtuálů uložených ve `/var`

Místo použití více podsvazků Btfrs pro různé podadresáře `/var` se openSUSE Leap 15.0 dodává s jediným podsvazkempro celý `/var`. Tento nový podsvazek má vypnutou funkci copy-on-write (zápis s kopií).

Žádný způsob upgradu na toto nové rozvržení podsvazku Btfrs není definován. Chcete-li tedy využít jeho výhod, musíte místo upgradu provést novou instalaci openSUSE Leap 15.0.

Pro více informací o výchozím rozvrhu podsvazku Btfrs před a po této změně viz http://en.opensuse.org/SDB:BTFRS.

7.2 Wicked: Použití RFC 4361 DHCPv4 `client-id` na Ethernetu

RFC 4361 aktualizuje `client-id` definovaný v RFC 2132, sekce 9.14, aby byl kompatibilní s DHCP 6 `client-id` (`duid`). Použití RFC 4361 je povinné pro Infiniband (RFC 4390) a požaduje se i aktualizovat záznamy DNS v téže zóně pro adresy DHCP 4 a DHCP 6 i na síti Ethernet.

V openSUSE Leap 15.0:

- Server ISC DHCP 4.3.x podporuje nový RFC 4361 (požadovaný pro aktualizaci DNS)
- Wicked dává možnost poslat takový `client-id` a automaticky použít `client-id` typu DHCPv6 také u DHCPv4 (jak je používán v Infiniband).

Chcete-li během instalace poslat `client-id`, použijte `linuxrc` (viz též https://en.opensuse.org/SDB:Linuxrc) s následným `ifcfg`:

```
ifcfg=eth0=dhcp,DHCLIENT_CLIENT_ID=01:03:52:54:00:02:c2:67,DHCLIENT6_CLIENT_ID=00:03:52:54:00:02:c2:67
```

Další informace najdete v dokumentaci možností `dhcp4 "create-cid"`, `dhcp6 "default-duid"` v `man 5 wicked-config`, `wicked duid --help` a `wicked iaid --help`.

Tradičně používaný `client-id` DHCPv4 na síti Ethernet podle RFC 2132 je konstruován z typu hardwaru (`01` pro Ethernet), který je následován hardwarovou adresou (MAC adresa), např.:

```
01:52:54:00:02:c2:67
```

`client-id` podle RFC 4361 začíná `0xff` (místo typu hardwaru) a je následován DHCPv6 IAID (ID asociace adresy rozhraní, popisující rozhraní stroje) a dále DHCPv6 DUID (`client-id`, který identifikuje stroj).

Za použití uvedeného, na typu a adrese hardwaru založeného DUID (výchozí typ je LLT - link local a čas) bude nový `client-id` podle DHCPv4 RFC4361:

- Použití posledních bytů adresy MAC jako IAID: `ff:00:02:c2:67:00:01:xx:xx:xx:xx:52:54:00:02:c2:67`
- Je-li IAID prosté přírůstkové číslo: `ff:00:00:00:01:00:01:xx:xx:xx:xx:52:54:00:02:c2:67`

`xx:xx:xx:xx` v DUID-LLT je časové razítko okamžiku vytvoření. DUID-LL (`00:03:00:01:MAC`) nemá časové razítko.

8 Více informací a zpětná vazba

- Čtěte dokumenty `README` z média.
- Zobrazte si podrobné údaje o změnách určeného balíčku z jeho souboru RPM:

  ```
  tux@linux > rpm --changelog -qp NÁZEV_SOUBORU.rpm
  ```

  Nahraďte *`NÁZEV_SOUBORU`* názvem souboru RPM.
- Chronologický záznam všech změn v aktualizovaných balíčcích najdete v souboru `ChangeLog` v kořenovém adresáři tohoto média.
- Další informace najdete na médiu v adresáři `docu`.
- Další nebo aktualizovanou dokumentaci najdete na https://doc.opensuse.org/.
- Poslední novinky (od openSUSE) o produktu najdete na https://www.opensuse.org.

Copyright © SUSE LLC